

Visszaemlékezés

Egy tő melletti erdészeti dolgozó emlékezése 1945. október 1. után a nagybirtok állami kezelésbe vett erdőbirtokain alakult erdőgondnokságok munkájáról, személyi állományáról a pölöskei erdőgondnoksághoz tartozó nagykapornaki jezsuita apátság erdőbirtokain.

A személyi állomány: *Mátyás Vilmos* erdőmérnök, erdőgondnok, *Tükör László* segédtsízt, és három hölgy az irodában.

Nagykapornakon Pagony alakult, irodával, melynek személyzete: *I. Fűbrer Ernő* pagonyvezető erdész, *Ádám József* erdész, *Szép Gyula* erdész, *Csalló Jenő* könyvelő, *Balogh Lajos* és *Horváth László* havibéres erdőlegények. A Pagonyhoz tartozott egy fűrészgatter is. A gatter 1945 és 1946 június hó végéig még a szovjet hadsereg katonái használták. Később, amikor az erdőgondnokság tulajdonába került, bérfűrészeléssel végzett.

Mátyás Vilmos erdőgondnok lóhátas ellenőrzésének története: 1946. február hónapban, két téli napon 20-25 cm hó esett, így a fakitermelők nem dolgoztak. Ádám József kerületvezető erdészszel, védelmi szolgálati céllal, a remetekerti kerület délnyugati határán mentünk a kerületben lévő menedékházhoz. Itt az épület előtt már égő tűz mellett várt bennünket fakitermelési munkavállalással kapcsolatban 8-10 fő. Ajtót nyitottunk. Az épületben egy kisebb asztal, két székekkel, egy hosszú asztal, két hosszú paddal. Az udvaron lévő tűzből lapáttal parázsot vittünk az épületben lévő kétsütős csikó spartherdbe, hogy az ebédhez hozott krumpli előbb megsüljön. Az emberek a hosszú asztalra rakták ki a tarisznyákban hozott, szakasztó ruhákba csomagolt kenyeret, sonkát, szalonnat, kolbászt és természetesen a szentpéteri, nemesszeri, hegyen termett otelló bort is. Én beraktam a krumplit sülni. Az emberek elmondták a jövetelük célját. Az *Ádám Józsk*a bácsi ismertette a lehetőségeket. Ez idő alatt megsült a krumpli, megtisztítottam, három darab eléggé megégett, azokat sütőajtón hagytam. Az emberek is ebédeltek, mi is elfogyasztottuk a magunkkal hozottat. A borból aztán nekünk is töltöttek, hogy véleményt mondjunk a minőségről. Az *Ádám Józsk*a bácsi állítólag jó érzéssel tudott minősíteni.

Kopogtatás nélkül nyílt az ajtó, a következő szöveg kíséretével: az Isten b.....a meg, mi van itt, lakodalom? Az asztalnál fölállt az *Ádám Józsk*a bácsi, jelentett,

mert a megjelent személy *Mátyás Vilmos* Erdőgondnok úr volt. Látom, maguk már befejezték az ebédet. Én majd folytatom. Leült a hosszú asztal végéhez, közben meglátta a sütőajtón a három égett krumplit, megkérdezte, maguk azt már nem eszik meg? Elővette a hátizsákjából a hozott ebédet, odament a sütőajtóhoz, elvette a krumplikat, én meg akartam tisztítani, nem engedte, kettévágta őket, és csak úgy égetten megette. Az asztalnál ülő emberek tátott szájjal nézték. A következőket mondta: máskor ilyet nem evett volna meg az ember, de most a sz.....t is megeszi.

Lóháton jött, a lovat egy vékony kőrisházhoz kötötte. Ebéd után elindultunk a folyamatban lévő termelés, jelölések ellenőrzése céljából. A lovat én vezettem, induláskor engedélyezte, fölülhetek a lóra, de nem ültem.

Egy kisebb vízmosás volt mellettünk, 50-60 m távolságra egy 30-35 cm átmérőjű fennakadt fát láttunk. *Mátyás Vilmos* erdőgondnok úr így szólt a *Józsk*a bácsihoz. Bükköt még, ha az félig száraz, akkor se vágják ki. Nem Bükk, Gyertyán az mérnök úr. Akkor Én lerágom a t.....t, mondja a mérnök úr, a *Józsk*a bácsi olyan aggregényes nyugalommal a következőt mondta: Akkor már kezdheti is a mérnök úr. A mérnök úr átment a vízmosáson, meggyőződött, hogy gyertyán. Amikor visszajött, azt kérdezte, mivel Gyertyán és ilyen szép, miért vágják ki? A *Józsk*a bácsi a következőt mondta: ott járt a mérnök úr, miért nem nézte meg (a gyertyánfa tövében volt egy nagy korhadt lyuk).

Továbbmenve aztán a gyérítés jelöléseknél is az volt a kifogás, hogy a félig száraz bükköket miért jelöltük kivágásra.

Mivel alkonyodott, lóra ült és elindult Pölöskére, ami erdei-mezei úton 10-12 km volt.

1946 őszén a miskakúti erdőrészen telepített, soros legelőnek is használt erdőrészen (akácos) tuskóirtásos termelést végeztünk. *Mátyás Vilmos* Erdőgondnok a termelés ellenőrzése alkalmával a szomszédos erdőrészen meglátott egy nagyon terebélyes Bükk fát. Odament, odahívott, mondjam el, hogy mi ez itt. A fa alja kivágott száraz galagonya anyaggal körbe volt kerítve, egy rész üresen hagyva, ahol az apátsági kanász a kondát be tudta terelni, amikor ez megtörtént, egy kivágott nagy galagonya bokorrészt odahozott, ami a kaput helyettesítette. A kanász azután nyugodtan meg ebédelhetett, szunyókálhatott. Odahívta az *Ádám Józsk*a bácsit, a következőt mondta neki: utasítom, menjen el a Plébános úrhoz, mondja meg neki, hogy legközelebb a búcsú szentmisét ennek a Bükknek az árnyékában tartsa, mert ez a Bükk itt az akácok között egy Szent fa.

Mi már akkor a zalacsányi Erdőgondnokság személyi állományába be dolgoztunk, amikor jött a híre, hogy egy orrvadász az erdőn meglátta. Kiderült, az orrvadász az egyik község párttitkára volt. Ezután került el Pölöskéről.

Aztán 12 évvel később az 1950-es évek végén a Káld. 67/D erdőrészen találkoztam vele, úgy mondta, az Alpok aljai ERTI-nél Tölgy makktermő állományok kijelölésével foglalkozik. Átlaló és fűzet volt a kezében. Egy kicsit beszélgettünk a nagykapornaki erdőkkel kapcsolatos dolgokról. Elköszöntünk egymástól, utána nem találkoztunk.

Egy 85. életévét taposó tő melletti erdész: **Balogh Lajos**